Printre zei

LYNN AUSTIN

PRINTRE ZEI

Traducere de Ariana Roşiu

Seria *Cronicile regilor* • 5

Retipărire

CASACĂRȚII
Oradea, 2023

Copyright © 2006 Lynn Austin
Cartea a fost publicată în limba engleză cu titlul *Among the Gods*,
la Bethany House Publishers, un imprint al Baker Publishing Group,
Grand Rapids, Michigan, 49516, SUA.
Toate drepturile rezervate.

Toate drepturile asupra ediției în limba română aparțin editurii Casa Cărții. Orice reproducere sau selecție de texte din această carte este permisă doar cu aprobarea în scris a editurii Casa Cărții, Oradea.

Printre zei
de Lynn Austin

Copyright © 2011 Casa Cărții
OP 2, CP 30
410670, Oradea
Tel./Fax: 0359 800 333; 0728 874 975; 0259 469 057
E-mail: info@ecasacartii.ro
www.ecasacartii.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
AUSTIN, LYNN
Printre zei / Lynn Austin; trad.: Ariana Roșiu. - Oradea : Casa Cărţii, 2011
ISBN 978-606-8282-23-7
I. Roșiu, Ariana (trad.)
821.111-97=135.1

Traducerea: Ariana Roșiu
Editarea și tehnoredactarea: Timeia Viman
Coperta: Adrian Mihocaș Bonce

Tiparul executat la Metropolis srl, str. Nicolae Jiga 31, Oradea
Tel./Fax: 0259 472 640

Dedicată prietenilor mei din Canada:
Illa Barber, Alma Barkman, Sharon Bowering,
Dianne Darch, Lynda Kvist, Estella Muyinda,
Heidi Toews şi Jan Wiebe.

Ați fost alături de mine încă de când am început
această cursă. Vă mulțumesc că m-ați încurajat
pe tot parcursul cursei, până la linia de sosire.

Domnul este tăria mea şi cântarea mea; El a devenit mântuirea mea; Acesta este Dumnezeul meu şi Îl voi lăuda, este Dumnezeul tatălui meu şi Îl voi înălța … Care dintre zei este ca Tine, Doamne? Cine este ca Tine – glorios în sfințenie, temut în splendoare şi înfăptuitor de minuni?

EXODUL 15:2, 11 (NTR)

LYNN AUSTIN a câştigat de patru ori Premiul Christy pentru romanele sale istorice *Tărâmuri ascunse*, *Lumina din întuneric*, *Stâlpul de foc* şi *Perechea potrivită*. Pe lângă faptul că este autoare, Lynn este o oratoare celebră la conferințe, în aziluri şi la diferite evenimente bisericeşti şi şcolare. Împreună cu soțul ei, locuieşte în Illinois şi are trei copii.

Nota autoarei

În anul 1961, pe Insula Elefantina din Egipt, arheologii au descoperit ruinele unui templu. Acesta era poziționat cu fața îndreptată spre Ierusalim şi avea dimensiuni identice cu Templul din Ierusalim, fiind construit după acelaşi plan de către preoții şi leviții evrei care fugiseră dinaintea persecuției împăratului Manase. Mărturiile care au fost dezgropate odată cu acest templu au scos la iveală faptul că în acest loc s-au ars toate tipurile de jertfe şi s-au ținut toate sărbătorile iudaice. Cum nici un alt templu nu a mai fost construit de preoți exilați sau de evrei, unii oameni de ştiință au tras concluzia că probabil şi chivotul mărturiei a fost salvat în timpul lui Manase şi a fost adus aici în Egipt. Romanul meu, *Printre zei,* porneşte de la această premisă.

Împăratul Ezechia a avut într-adevăr un al doilea fiu pe care-l chema Amaria. În cartea Țefania (1:1), Amaria şi fiul său Ghedalia sunt prezentați drept strămoşii profetului.

Prolog

— Nu-mi place să aştept, mormăi Iosua pe sub mustăți. Nu există nimic mai neplăcut decât să aştepți. Ar fi dat orice numai să fi scăpat odată de întâlnirea ce-i stătea în față şi să afle cum avea să arate viitorul său, însă, în timp ce ziua înainta încet spre ceasurile amiezii, se temea că nu avea să-şi vadă dorința împlinită.

Se uită la santinelele înalte, cu pielea întunecată, ce străjuiau intrarea în sala tronului din palatul faraonului, apoi îşi îndreptă atenția înapoi la picturile murale multicolore ce împodobeau zidurile antecamerei. Acestea ilustrau scene cu numeroase victorii ale faraonilor şi înfățişau zilele glorioase din trecutul Egiptului. Amintirile propriului său trecut şi ale trecutului celor dragi ai săi pe care-i pierduse erau prea dureroase pentru Iosua pentru a stărui prea mult asupra lor, aşa că îşi îndreptă atenția la nelegiuitele privelişti egiptene, pentru a-şi alunga acele gânduri din minte. Viața lui de zi cu zi, ca fugar, era pecetluită de violență şi vărsare de sânge şi era dornic să lase viața aceasta înapoia sa. Purta însemnele acestei vieți pe chip, iar durerea şi vinovăția acelor zile îi erau întipărite pe inimă. Nu mai era sigur ce voia Dumnezeu de la el sau ce avea să-i rezerve viitorul; dar poate că avea să afle asta înainte de sfârşitul zilei.

Alături de el, în timp ce aşteptau, prințul Amaria se tot foia neliniştit, arătând îngrijorat.

— Aş prefera să se grăbească puțin şi să ne poftească înăuntru, spuse el. Urăsc să fiu împresurat de toate priveliştile astea şi de atâția idoli. Tu cum poți să te uiți măcar la ei?

Iosua îl privi pe Amaria, apoi suita de preoți şi leviți care-i însoțiseră la palatul faraonului. Neavând unde să-şi odihnească privirile fără să păcătuiască, ei îşi ațintiră ochii în podea, tăcuți şi neliniştiți.

— Dacă faraonul ne lasă să stăm în Egipt, o să sălăşluim mereu printre toți zeii ăştia, îi spuse Iosua prințului. Ai face bine să te obişnuieşti cu ei.

Iosua pricepea prea bine şocul pe care-l trăiau iudeii exilați. În luna care trecuse de când el şi cei peste trei sute de preoți şi leviți împreună cu familiile acestora izbutiseră în fuga lor cutezătoare din Ierusalim în timpul sărbătorii de Paşte, avântul li se stinsese încet pe măsură ce pricepeau tot mai bine tot ce pierduseră. Pentru mulți preoți, separarea fizică de Țara Făgăduinței îi afectase şi le pricinuise la fel de multă durere ca şi când li s-ar fi tăiat un mădular. Părăsirea Templului lui Solomon aflat pe muntele sfânt al lui Dumnezeu îi lăsase copleşiți de tristețe. De veacuri întregi, eliberarea de care le făcuse Dumnezeu parte la Paşte din robia egipteană îi definise ca popor, iar acum se părea că Dumnezeu Îşi întorcea tot planul de răscumpărare pe dos şi îi aducea pe toți înapoi în Egipt. Iar Iosua nu le putea promite că şederea lor aici avea să fie vremelnică.

În sfârşit, uşa masivă din lemn se dădu într-o parte şi un slujitor se îndreptă spre ei.

— Faraonul vă va primi acum. Iosua îşi duse mâna la peticul din piele care-i acoperea ochiul, asigurându-se că era aşezat cum se cuvine peste ochiul său drept cu care nu mai vedea; apoi el şi întreaga solie îl urmară pe prințul Amaria în sala tronului.

În razele firave ale soarelui se întrezăreau fire minuscule de praf, în vreme ce robii faraonului fluturau uşor ramuri de palmier. Palatul purta peste tot amprenta gloriei străvechi – priveliştile erau uşor şterse şi cenuşii de trecerea vremii, pavajul era scorojit pe alocuri, iar aerul, greu de mirosul de pietre umede. Iosua îşi înăbuşi un acces de tuse în timp ce se plecă înaintea faraonului Taharqa, al treilea faraon nubian ce stăpânea Egiptul

de miazăzi şi de miazănoapte. Taharqa avea o piele neagră precum abanosul, fără cusur, nasul lat şi buzele groase ale strămoşilor săi cuşiți, însă fața sa impasibilă nu trăda cu nimic răspunsul la cererea pe care i-o făcuseră iudeii de a se aşeza în Egipt. Cu o săptămână în urmă, atunci când îi prezentase faraonului cererea lor, Iosua îi spusese că el şi Amaria fuseseră înainte dregători la curtea împăratului Manase, fără a-i spune însă faptul că Amaria era de viță împărătească, din spița lui David.

— Faraonul a cercetat petiția voastră, grăi purtătorul de cuvânt al lui Taharqa. Sulul de pergament trosni ca nişte vreascuri când îl desfăcu. Ras cu migală, cu pieptul dezgolit, înveşmântat într-o învelitoare albă de in peste coapse, el şi ceilalți egipteni ce stăteau pe estradă lângă faraon se uitau de sus, cu un dispreț vădit, la fețele acoperite de barbă ale iudeilor şi la veşmintele lor lungi. Majestatea Sa vă impune următoarele condiții pentru a vă oferi azil. Aveți două zile să le acceptați sau să părăsiți teritoriul Egiptului pentru totdeauna.

Prințul Amaria încuviință încet din cap.

— Înțelegem, domnule.

În mintea lui Iosua nu prea încăpeau îndoieli cu privire la faptul că acele condiții aveau să fie acceptabile. Preoții căutaseră să afle voia lui Dumnezeu înainte să plece, folosind pietrele Urim şi Tumim, iar Dumnezeu le spusese limpede că voia Sa era ca această rămăşiță de credincioşi să-şi găsească un loc de scăpare în Egipt. Iar profeția lui Isaia o confirma.

— În mărinimia sa, faraonul Taharqa vă oferă o bucată de pământ unde vă veți putea aşeza comunitatea voastră de evrei exilați. Aveți voie să vă zidiți un altar unde să vă închinați zeului vostru. Unul dintre preoții din spatele lui Iosua răsuflă uşurat. Noi avem trei anotimpuri aici în Egipt, continuă dregătorul. Voi ați ajuns în timpul perioadei *shemu*, în plină recoltă. De aceea, în îndurarea sa cea mare, faraonul a fost de acord să vă ofere provizii îndestulate – grâne, untdelemn şi hrană ca să vă ajungă vouă şi tuturor celor care sunt cu voi în tot sezonul *akhet*, când

Nilul va ieşi din nou din matcă. Noi folosim acest anotimp pentru construcții, pentru că pământul nu se poate lucra defel. Iar aceasta vă va oferi patru luni să vă ridicați locuințe înainte să înceapă *peret*, anotimpul hărăzit aratului şi semănatului.

— Vă suntem foarte recunoscători, spuse prințul Amaria, plecându-se din nou.

Iosua ştia că oferta aceasta nu avea nimic de-a face cu mărinimia. Faraonul le va cere cu siguranță ceva în schimb.

— Iar noi cum am putea răsplăti bunăvoința faraonului? întrebă el.

— Pământul pe care vi-l oferim se află pe o insulă aflată pe Nil, cunoscută drept Elefantina, spuse purtătorul de cuvânt. Este un însemnat avanpost militar, iar faraonul intenționează să-l păstreze ca atare. Condițiile noastre sunt acestea: mai întâi, faraonul cere ca toți tinerii din adunarea voastră să se înscrie pentru instrucție militară pentru a asigura mai apoi serviciul militar la fortăreața faraonului de pe Elefantina.

Cererea aceasta îl buimăci pe Iosua. Nu-i venea să creadă că faraonul avea să le pretindă serviciile militare. Preoții şi leviții nu aveau să fie niciodată de acord cu una ca asta.

— În al doilea rând, garnizoana evreilor va lua parte la apărarea faraonului dacă Egiptul va fi atacat de vreun popor străin. În al treilea rând, vă veți alătura oştirilor faraonului, de va cere marele nostru zeu Amon-Ra ca împărăția egipteană să se lărgească … chiar dacă asta ar însemna să vă ridicați împotriva foştilor voştri compatrioți din Iuda.

— Noi nu suntem soldați – începu unul dintre preoți înainte ca purtătorul de cuvânt al faraonului să apuce să-i curme vorba.

— Faraonul ştie foarte bine ce sunteți voi: buni cunoscători ai Legii iudaice şi nişte preoți exilați fără templu.

— Şi atunci de ce ar dori să conducem o garnizoană militară?

În sală se lăsă tăcerea, de parcă preotul iudeu ar fi comis cine ştie ce crimă punând la îndoială decizia faraonului. În cele din urmă, faraonul însuşi curmă liniştea.

— Pentru că îmi place să studiez istoria, spuse el. Era pentru întâia oară când le adresa vreo vorbă în întrevederile pe care li le îngăduise, iar vocea sa răsună tunător în sala cea mare a tronului. Acum douăzeci de ani, când la cârma țării era faraonul Şabako, voi, iudeii, ați izbutit să faceți ceea ce n-a mai izbutit nici un alt popor vreodată – nici chiar poporul vostru. L-ați înfrânt pe Sanherib şi toată armata sa asiriană. Împăratul vostru Ezechia a mărturisit cât se poate de limpede că biruința a câştigat-o nu prin puterea sabiei sale, ci prin sabia lui Iahve, zeul lui. Acum, voi veniți la mine şi vă dați drept preoți adevărați ai lui Iahve. Vreți să-I zidiți un altar aici în Egipt. Iar eu vă răspund cu bunăvoință la cererea voastră. Dar în schimb, voiesc ca puterea militară a lui Iahve să fie pusă în slujba mea.

Unul din preoți dădu să protesteze, dar Iosua îl opri cu o privire amenințătoare.

— Unde se află această insulă, Elefantina, domnul meu? îl întrebă el pe dregătorul egiptean.

Iosua văzu întâiul indiciu cu privire la soarta sa în surâsul rece al egipteanului, atunci când îi răspunse.

— Veți găsi că se află la o bună depărtare de aici, în amonte, aproape de prima cascadă a Nilului, la mai bine de patru sute de mile spre miazăzi. Călătoria vă ia o săptămână pe apă.

Iosua încuviință din cap, luptându-se să nu-şi trădeze şocul şi dezamăgirea pe față. Unul dintre preoții din spatele său gemu. Cu toții ştiau, fără să consulte vreo hartă, că erau exilați la hotarul de miazăzi al Egiptului, mult mai departe de casă decât şi-ar fi închipuit vreunul din ei vreodată. Iosua îl privi pe prințul Amaria şi citi pe fața acestuia că nu-i venea să creadă ce aude, afişând uluire pe chip. Era de datoria prințului să răspundă în numele întregului grup, dar nu părea în stare să o facă. Iosua făcu un pas înainte.

— Majestatea Voastră, faraoane Taharqa, vă rugăm să primiți recunoştința noastră față de mărinimia voastră fără margini, spuse el. Dar nu vom avea nevoie de două zile pentru a lua o

hotărâre; primim cu recunoştință toate condițiile pe care ni le puneți.

Preotul de lângă Iosua şuieră printre dinți:

— *Poftim*?

Amaria îl privi la rândul său cu gura căscată, alarmat.

— Iosua, stai puțin. Nu putem …

— Ştiu ce fac, le şopti el. Aveți încredere în mine.

Afişând o mină plictisită, dregătorul egiptean îi cântări din priviri pe preoții ce şuşoteau între ei.

— De vreme ce se pare că nu sunteți întru totul de acord între voi, şambelanul vă va conduce afară să vă continuați discuțiile. Faraonul mai are şi alte întrevederi.

Solia fu scoasă rapid din sală. Mai-marii preoților se întoarseră spre Iosua de îndată ce ajunseră la uşile exterioare, vorbind toți deodată.

— Unde ți-e capul? Nu avem cum să primim astfel de condiții! Asta nu-i ofertă de azil, ci o înrolare militară şi surghiun!

— Noi nu suntem oşteni, Iosua, se amestecă şi unul dintre mai-marii preoților. Fiii noştri sunt puşi deoparte să-L slujească pe Dumnezeu, nu pe faraon. Iar Iahve nu poate fi dus de nas aidoma unui idol cioplit să lupte de partea egiptenilor.

— Şi-apoi, spuse Amaria, nu le putem cere oamenilor noştri să se ducă atât de departe pe teritoriul Egiptului. Deja suntem la o depărtare de trei sute de mile de casă.

Iosua îşi încrucişă brațele la piept în timp ce se străduia din răsputeri să nu-şi piardă cumpătul.

— Voi chiar v-ați închipuit că egiptenii ne vor oferi câmpiile mănoase ale Gosenului, aşa cum le-au oferit lui Iosif şi strămoşilor noştri?

— Nu mă îndoiesc că mulți dintre noi au văzut pământurile îmbelşugate din deltă şi ne-a trecut prin cap ceva de felul acesta, făcu Amaria. Dar cum o să le spun tuturor că ne mutăm la hotarul de miazăzi, lângă țara Cuş? Amândoi ştim prea bine de când luam lecții cu domnul Şebna cum e pământul acolo – dincolo de

fâşia îngustă pe care o inundă fluviul, nu mai e nimic decât pustia Saharei. Nu ne vom putea cultiva viile sau pădurile de măslini în climatul acela sau …

Iosua dădu din mână a nerăbdare.

— Ştiu toate astea, dar mai ştiu un lucru: că Iahve nu greşeşte. Dacă vrea să fim instruiți ca oşteni, atunci fără-ndoială există un motiv întemeiat. Nu mă bucură nici pe mine gândul de a mă muta pe o insulă aflată la patru sute de mile depărtare în amonte. Dar nu pricepi că astfel se împlineşte prorocia lui Isaia într-un mod desăvârşit? „Tot în vremea aceea va fi un altar pentru Domnul în țara Egiptului, şi la hotar, va fi un stâlp de aducere-aminte pentru Domnul."

Preoții îl priveau fără a înțelege despre ce vorbea.

— Ascultați, noi credeam că această profeție se referea la *două* chivoturi, unul în inima Egiptului, iar altul la hotar, explică el. Dar dacă ne zidim altarul pe Insula Elefantina, se vor împlini *amândouă* condițiile în acelaşi timp. Insula se află la hotarul de miazăzi al Egiptului, dar în acelaşi timp e aproape de Cuş – iar împărăția faraonului Taharqa este alcătuită din Egipt şi Cuş. Şi astfel, Insula Elefantina se află chiar în inima imperiului.

Amaria închise ochii.

— Dar e atât de departe de casă, îngăimă el.

— Da, dar în acelaşi timp este o insulă. Nu vezi înțelepciunea lui Dumnezeu în faptul că ne dăruieşte o insulă, toată numai pentru noi? Putem trăi o viață pusă deoparte – o viață sfântă. Fără să ne întinăm cu toate astea. Arătă spre imaginile de pe pereți.

Preț de o clipă nu mai grăi nimeni. Iosua luă adânc aer în piept.

— Iar acum o să ne întoarcem acolo şi îi vom spune faraonului că acceptăm condițiile lui. Se împotriveşte cineva?

Când nimeni nu zise nimic, Iosua întrezări prima frântură din viitorul său şi nici nu înțelese, nici nu-i plăcu ceea ce văzu. Avea să fie oştean în oştirea faraonului, cantonat pe Insula Elefantina, la mai bine de şapte sute de mile depărtare de casa lui din Ierusalim.

Partea întâi

Căci ai părăsit pe poporul Tău, pe casa lui Iacov,
pentru că sunt plini de idolii Răsăritului …
Căci se închină înaintea lucrării mâinilor lor …
„Intră în stânci şi ascunde-te în țărână, de frica Domnului
şi de strălucirea măreției Lui!”

Isaia 2:6, 8, 10

1

FAMILIA ADUNATĂ LA CINĂ ERA SCĂLDATĂ ÎN LUMINA PALIDĂ a candelelor, în timp ce masa Paştelui se apropia de sfârşit. Însă Iosua se foia neliniştit pe locul său în timp ce asculta bine cunoscuta relatare a eliberării. Era primul Paște pe care adunarea lor de evrei exilați o sărbătoreau de când reuşiseră să scape din Ierusalim cu un an în urmă, iar cina festivă stârnea amintiri deloc bine-venite.

— „Lăudați pe Domnul căci este bun", recită Ierimot, fratele mai mare al lui Iosua, „căci în veac ține îndurarea Lui … În mijlocul strâmtorării am chemat pe Domnul: Domnul m-a ascultat şi m-a scos la larg."

Iosua nu se simțea deloc la loc larg. Nu avea să se simtă niciodată liber până când potrivnicul său, împăratul Manase, nu era mort. Sorbi o gură de vin şi spuse:

— Mă întreb dacă şi Manase sărbătoreşte Paştele în seara asta în Ierusalim.

Ierimot se întoarse cu uimire spre el, de parcă numele împăratului ar fi avut efectul unei găleți cu apă rece vărsată peste masa de sărbătoare.

— Ce însemnătate mai are asta, Iosua? Eu Îi mulțumesc lui Dumnezeu că am cinstea de a sărbători împreună cu familia mea pentru întâia oară în noua noastră casă. Ierimot îşi deschise larg brațele de parcă ar fi fost gata să-i strângă la piept pe toți membrii

familiei lor şi pe prietenii ce se găseau adunați în jurul mesei. Lucrase din greu pentru a preface zidăria umedă, din cărămizi de lut într-un cămin confortabil pentru soția şi copiii săi; el şi Iosua construiseră o serie de case din cărămidă, unite între ele, care dădeau toate într-o curte comună, pentru marea lor familie. Într-una din case locuia Tirța, sora lor, împreună cu soțul ei Ioel, marele-preot. Iosua împărțea o a treia casă împreună cu Ieruşa, mama sa, şi cu Dina, sora lui. Iosua o iubea pe sora sa, dar, de fiecare dată când o privea pe Dina, îşi amintea de Manase şi de faptul că o ținuse ostatică, o făcuse țiitoarea lui, iar apoi îl dăduse pe fiul ei drept jertfă lui Moloh.

Slujnica Miriam şi fratele ei Natan locuiau şi ei în casa lui Iosua. Miriam făcea mai mult decât ar fi trebuit să facă o slujitoare, dar prezența ei era, de asemenea, un spin pentru Iosua, o zilnică aducere-aminte a modului în care greşelile sale prosteşti îl costaseră viața pe Maki, tatăl ei.

— Să fiu eu oare singurul care vede cât de mare e toată nebunia asta? întrebă Iosua. Noi Îi mulțumim lui Dumnezeu pentru că ne-a eliberat de egipteni pe când locuim chiar în inima Egiptului! Se uită la cei adunați în jurul mesei, cerându-le sprijinul, însă ei doar îl priviră înapoi, într-o tăcere stânjenitoare. Nu vreau să vă stric atmosfera, dar suntem siliți să stăm aici deja de un an întreg. Cred că încep să mă cam satur să mai aştept ca Dumnezeu să intervină cumva.

Se lăsă înapoi la locul său, rezemându-şi bărbia în palmă şi acoperindu-şi fața desfigurată cu degetele. Era, în parte, conştient de sluțenia sa; cicatricea prelungă, neregulată i se întindea pe față, pe partea dreaptă, pornind de deasupra sprâncenei până pe falcă, iar barba îi era rărită pe acea parte. Din când în când îşi ducea mâna la bucata de piele pentru a se asigura că-i acoperea cum se cuvine ochiul pierdut. Prințul Amaria îi spunea că asta îl făcea să arate mai bătrân, mai călit în luptă, mai aspru. Iosua era eroul întregii adunări, iar tinerii oşteni ce-şi făceau instructajul militar îl priveau cu admirație, cu toate că era cu numai câțiva ani mai în

vârstă decât ei. Drept simbol al regimentului lor de pe insulă, aleseseră bivolul – porecla lui Iosua – iar acum acesta le decora drapelele şi scuturile.

— Îmi cer iertare în faţa cinstiţilor mei oaspeţi pentru purtarea fratelui meu, spuse Ierimot cu un zâmbet generos. Vă rog îngăduiţi-mi să vă umplu din nou pocalul, Majestatea Voastră.

Încordarea lui Iosua crescu în timp ce prinţul Amaria îşi întinse pocalul spre Ierimot, în loc să pretindă să fie servit. Cu toate că preoţii îl unseseră pe Amaria drept împărat al lor şi moştenitorul de drept al tronului împăratului David, acestuia îi lipsea atitudinea plină de sine şi autoritatea unui adevărat împărat. Iosua ştia că de fapt el, nu prinţul, era adevăratul conducător, în toate privinţele.

Ierimot se întoarse acum spre ceilalţi musafiri ai săi.

— Mai doreşti nişte vin, Hadad?

— E foarte bun – dar nu, mulţumesc, îi răspunse Hadad. Pentru Iosua, şi el era o altă pricină de aducere-aminte a tot ce pierduse. Bunicul lui Hadad, Şebna, slujise alături de tatăl lui Iosua sub domnia lui Ezechia şi ei fuseseră cei mai însemnaţi doi dregători din împărăţie până când împăratul Manase îşi începuse sângerosul măcel prin care îi îndepărtă. Datorită instruirii militare de seamă de care beneficiase Hadad în Ierusalim, i se dăduse slujba de căpetenie a garnizoanei. După fuga lor din Ierusalim, renunţase la băutură şi lucrase din greu în anul care trecuse pentru a-i transforma pe fiii leviţilor, obişnuiţi cu învăţătura, într-o forţă armată activă, care să poată folosi cu îndemânare arcul, suliţa şi sabia.

În timp ce Iosua îl privea, Hadad îşi şterse palmele de coapse, parcă pentru a suta oară. De ce era atât de neliniştit în seara asta? Fusese oaspete la masa familiei lor de nenumărate ori, aşa că nu putea fi vorba de vreo stânjeneală. Iosua băgă de seamă şi faptul că Hadad abia dacă se atinse de bucate.

— E ceva în neregulă cu mâncarea ta? îl întrebă acum.

— Nu, nimic. Dar sunt sătul, atâta tot. Hadad se întoarse spre Ierimot, gazda lor, şi un zâmbet se întinse pe toată faţa sa chipeşă.

Aş vrea să vă mulțumesc încă o dată pentru faptul că m-ați invitat în această seară aici. Nu am ştiut niciodată ce înseamnă să faci parte dintr-o familie numeroasă, cum mai toată viața am trăit singur cu bunicul meu.

— Eşti întotdeauna bine-venit în casa noastră, Hadad, ştii asta. Şi acum, dacă ştii cuvintele, cântă, te rog, împreună cu noi cântarea de încheiere.

Când începură cu toții să cânte, Iosua nu li se alătură. În schimb, rămase privindu-l cu atenție pe Hadad, convins că acesta avea ceva pe suflet. Ierimot încheie sărbătoarea pascală cu o rugăciune, iar femeile părăsiră încăperea pentru a deretica prin bucătărie şi a duce copiii somnoroşi la culcare. Hadad se ridică în picioare.

— Îngăduiți-mi să spun şi eu ceva, începu el, confirmând cu aceasta bănuielile lui Iosua. Toți bărbații îşi îndreptară atenția spre Hadad în timp ce acesta îşi golea plămânii de aer cu un râset nervos. Ptiu! E mai rău decât să mergi la război. Îmi simt stomacul de parcă aş fi înapoi la bordul vasului care ne-a adus aici.

— Eşti între prieteni, îl asigură Ierimot. Te rog spune-ne ce ai pe suflet.

Hadad încuviință din cap, cu un surâs emoționat.

— Ce aş vrea să spun este că viața mea a început cu adevărat abia acum un an, la Paște. Înainte, nu ştiam cine eram sau ce voiam să fac cu viața mea. Dar, de când am fugit din Ierusalim, mi-am găsit în sfârşit rostul şi scopul aici în Egipt. Îmi place slujba mea la garnizoană. Ordinea ostăşească mi se potriveşte şi cred că, în sfârşit, mi-am făcut un nume bun. Acum, un singur lucru mai lipseşte pentru ca viața mea să fie deplină. Vocea îi scăzu până ajunse doar o şoaptă. Să mă însor cu femeia pe care o iubesc. Ierimot, cum tu eşti capul acestei familii, ție îți cer mâna surorii tale Dina.

Cererea lui Hadad căzu atât de pe neaşteptate, încât lui Iosua îi trebuiră câteva clipe să priceapă. Nu se putea să vorbească serios! Doar ştiau cu toții că era cu neputință să aibă loc o astfel de căsătorie. Dar înainte ca Iosua să poată face ceva, fața lui Ierimot se destinse toată într-un zâmbet generos, de parcă ar fi fost pe punctul de a accepta cererea în căsătorie făcută de Hadad.

— Dragul meu prieten Hadad, e o cinste pentru mine să …

— Ierimot, opreşte-te! Iosua sări în picioare, întrerupând cuvântarea fratelui său. Doar nu-l poți lăsa să se însoare cu Dina!

— Iosua, dacă nu cumva te-ai gândit să faci o glumă …

— Nu-i nicio glumă, îi spuse el fratelui său. Presupun că ştiai. Presupun că ştiați cu toții … Dina trebuie să se căsătorească cu prințul Amaria.

— Ce? Hadad arăta de parcă Iosua i-ar fi dat o lovitură zdravănă în stomac. Ce tot spui acolo?

— Dina a făcut cândva parte din haremul împăratului Manase, explică Iosua. A dat naştere fiului său. Acum aparține casei lui David. Oricine se căsătoreşte cu ea atacă prin aceasta dreptul de cârmuitor al lui Manase şi ridică pretenții oficiale la tronul lui Iuda. Ea trebuie să se mărite cu prințul Amaria.

Mâinile lui Hadad se strânseră.

— Ea nu-i proprietatea nimănui să o treci aşa de la un bărbat la altul! Doar n-o s-o sileşti pe Dina să se mărite cu el!

Iosua luă o poziție agresivă, gata să se ia la trântă cu Hadad.

— Nu ține de tine sau de mine să hotărâm asta. E scris în Legea lui Dumnezeu.

— Stați o clipă, spuse prințul Amaria, ridicându-se de la locul său. Eu n-am niciun cuvânt de spus în povestea asta?

— Nu. Nu ai, îi spuse Iosua. Dumnezeu este Cel care a lăsat să curgă sânge împărătesc în venele tale. Acesta este planul Lui de răzbunare. Singurul lucru care ține de tine este să te duci să lupți pentru tronul tatălui tău sau să îl laşi pe Manase să-l ocupe.

— Nu sunt sigur că am un drept asupra tronului tatălui meu, spuse Amaria. Manase este întâi-născutul şi …

— Manase şi-a pierdut dreptul când a săvârşit păcatul închinării la idoli, replică Iosua. Şi-a jertfit *propriul fiu*! Dacă tatăl tău ar fi în viață, pe cine crezi că şi-ar alege drept urmaş la tron? Pe tine sau pe fratele tău?

— Î-înțeleg ce vrei să spui. Amaria căzu înapoi pe scaun, de parcă s-ar fi temut de furia lui Iosua.

Hadad îl apucă pe prinț de braț.

— Amaria, nu! Nu asculta de el. Eşti prietenul meu! Ştii că Dina ține la mine, nu la tine. Întreab-o! Adu-o aici şi întreab-o cu cine vrea să se căsătorească.

— Nu are importanță ce vrea ea, spuse Iosua.

— Ba sigur că are! sări Ierimot. *Ava* n-ar fi silit-o niciodată pe Dina să se căsătorească împotriva voii ei şi nici noi n-o vom face! Sigur că o vom întreba. Se ridică şi ieşi repede din odaie, întorcându-se câteva minute mai târziu trăgând-o pe Dina după sine. Ea părea tulburată când intră în încăperea plină de bărbați care se certau. Apoi Iosua îi văzu chipul liniştindu-i-se când îşi ridică privirea spre Hadad. Iosua nu băgase de seamă faptul că simțămintele lor unul pentru celălalt se întețiseră de când Hadad o ajutase pe Dina să scape din Ierusalim cu un an în urmă. Ar fi trebuit să fie mai atent.

— Dina, te rog, o imploră Hadad. Spune-i lui Iosua ce simțim noi doi unul pentru celălalt. El încearcă să ne împiedice să ne căsătorim.

Iosua îl opri înainte ca ea să apuce să-i răspundă. Nu putea îngădui să se calce în picioare planul fără cusur al lui Dumnezeu.

— Îmi dau seama că simți ceva pentru el, Dina, dar îndatoririle tale față de Dumnezeu şi față de familia noastră trebuie să aibă întâietate.

— N-nu … nu înțeleg.

El făcu un pas înspre ea, reuşind să-şi domolească doar cu greu glasul, în timp ce furia i se întețea, odată cu amintirile sale.

— Mai ştii noaptea în care oamenii lui Manase l-au omorât cu sânge rece pe bunicul nostru? Mai ții minte cât de neajutorată te-ai simțit că nu ai putut face nimic pentru el? A trebuit să-i priveşti cum au omorât în bătaie un bătrân atât de blând şi de lipsit de apărare, iar tu nu l-ai putut ajuta cu nimic!

Dina îşi îngropă fața în mâini.

— Îmi pare rău … n-am putut …

— Iosua, opreşte-te! sări Ierimot.

— Ba nu, nu mă opresc. Niciunul din noi nu i-a vorbit nimic despre Manase aproape un an de zile, dar tăcerea noastră nu

şterge ceea ce a făcut. Dina trebuie să-şi amintească asta – absolut totul – înainte să se hotărască cu cine vrea să se căsătorească. Iosua o apucă de încheieturile mâinilor şi i le îndepărtă de pe față, silind-o să îl privească.

— Manase l-a ucis şi pe tatăl nostru. *Ava* n-a greşit cu nimic, nu şi-a meritat cu nimic condamnarea la moarte, însă Manase i-a sfârtecat spatele prin lovituri de bici cu bucățele de os legate la capătul curelelor, apoi l-a omorât cu pietre.

— *Încetează …!* îl imploră Ierimot. Fusese martor la tortura suferită de tatăl lor, iar Iosua ştia că era o cruzime să i-o aducă aminte, dar cu toate acestea merse mai departe.

— Manase te-a siluit, Dina. Vreme de un an te-a ținut ostatică şi te-a siluit – de câte ori? Apoi ți-a luat fiul abia născut şi …

— Destul, Iosua! E destul acum! urlă Ierimot. Nu îngădui aşa ceva în casa mea! Fața îi albise când îl îmbrânci pe Iosua deoparte şi o cuprinse pe Dina în brațele sale.

— Ce faci cu ea? Ce faci cu noi toți?

— Îi aduc aminte realitatea. Dacă Dina vrea să-l lase pe Manase să scape cu omorurile lui şi cu necinstirea ce i-a făcut-o ei, atunci n-are decât să facă ce pofteşte şi să se mărite cu Hadad. Dar dacă vrea să răzbune moartea fiului ei – şi moartea lui *ava* şi a bunicului – atunci poate să o facă măritându-se cu Amaria.

— Nu, gemu Hadad. Nu, nu-l asculta, Dina.

— Uite, toți vrem să i-o plătim cumva lui Manase, spuse Ierimot. De asta şi suntem aici în Egipt. Dar ne vom ridica împotriva lui păstrându-ne credința şi moştenirea. Deocamdată, asta e tot ce ne-a cerut Iahve să facem. Răzbunarea este treaba lui Dumnezeu, nu a noastră.

— Iar Dina este unealta răzbunării lui Dumnezeu, spuse Iosua, fie că îi place asta, fie că nu. De ce crezi că a îngăduit El ca ea să fie salvată?

— Dar eu am ajutat-o să scape, mai ții minte? întrebă Hadad. Mă iubeşte. Spune-i, Dina. Spune-i ce mi-ai spus şi mie.

Iosua privi, gata să intervină, cum Dina se întoarse din nou spre Hadad.

— Îmi … îmi pare rău, îi spuse ea şoptit. Niciodată nu ar fi trebuit să îți promit … Iosua are dreptate. Nu mă pot mărita cu tine.

— Nu … Hadad scutură din cap, nevenindu-i să-şi creadă urechilor. Nu … Te rog nu face asta, Dina.

— Te iubesc, îi spuse ea, cu lacrimile rostogolindu-i-se pe obraji. Dar îl urăsc pe Manase mai mult. Mi-a ucis fiul. Trebuie să mă căsătoresc cu prințul Amaria.

Hadad închise ochii. Iosua îl privi prevăzător, temându-se de ceea ce ar fi putut face acesta. Când Hadad fu din nou în stare să grăiască, îl privi pe Iosua în față, iar vocea îi tremura de furie.

— O să te ucid pentru asta, Iosua! Dumnezeu mi-e martor, o să-ți plătesc pentru ce ai făcut!

Se năpusti afară din casă, trântind cu putere uşa după el.

Miriam simți zguduitura în cuhnie când Hadad ieşi din casă, trântind uşa după sine. Nu mai sărbătorise niciodată Sărbătoarea de Paşte şi, de săptămâni de zile, aşteptase cu mare nerăbdare această zi. Acum seara se încheia devastator. Ea şi celelalte femei auziseră fiecare cuvințel din schimbul aprins de replici şi, de îndată ce Hadad plecă, Ieruşa o duse pe Dina în altă cameră ca să o liniştească. Miriam ştia că Dina îl iubea pe Hadad, nu pe prinț şi spera ca Ieruşa să reuşească s-o aducă la o judecată sănătoasă pe fiica ei. Miriam îşi dorea să fi putut fugi şi ea în altă încăpere, departe de strigătele bărbaților înfuriați, dar avea treabă. Inspiră adânc, încercând să se liniştească, apoi intră în odaia mare pentru a termina de adunat lucrurile de pe masă. Spera ca disputa să se stingă acum, că Hadad plecase, însă fața lui Iosua era încă schimonosită de furie. Poziția pe care o luase era una gata de bătaie, în timp ce Ierimot continua să-l implore.

— Iosua, n-o sili pe Dina să se căsătorească cu Amaria. Nu e bine să faci aşa ceva.

— Eu nu-i silesc. Sunt liberi să-şi ia singuri hotărârile. Se întoarse spre prinț, de parcă l-ar fi provocat. Amaria, te-am silit eu

să vii cu noi în Egipt? Doar nu eşti copil; fără-ndoială ai ştiut atunci când ai părăsit Ierusalimul că odată ce treceai de partea mea, însemna că-i declari război lui Manase.

— Nu ştiu la ce m-am gândit, murmură Amaria. N-am vrut decât să scap de fratele meu. Uram ceea ce făcea şi nu am vrut să am niciun rol în toată povestea asta. Nu am ales niciodată să …

— Ai lăsat ciobul acela de pământ cu însemnul bivolului pe el, încât Manase să-l poată găsi?

— Da, dar …

— Atunci ți-ai făcut alegerea. Ai pariat pe mine, iar eu sunt vrăjmaşul de moarte al lui Manase.

— Dar cum de am ajuns să vorbim acum de vrăjmaşi şi de ură? îi întrebă Ierimot gemând. Sărbătorim Paştele … s-a făcut o cerere în căsătorie … Te rog, Iosua. Haide să încetăm cu toate astea.

Iosua nu îl băgă în seamă. Miriam ştia că Ierimot cel blând şi binevoitor nu avea nicio nădejde de câştig în fața furiei neobosite a lui Iosua. Nimeni nu ar fi putut avea.

— Nu depinde de tine, Amaria, spuse Iosua. Eşti dispus să te însori cu sora noastră sau nu?

Miriam se opri din stivuitul talgerelor şi al castroanelor şi îşi ridică privirea. Iosua stătea în fața prințului, de parcă l-ar fi stârnit la bătaie, cu brațele încrucişate sfidător la piept. Capul lui Amaria se plecase înfrânt. Miriam ar fi dat orice să se poată amesteca în vorbele lor, să pledeze în favoarea lui Hadad şi să-l îndemne şi pe prinț să facă aşijderea, dar îşi ştia lungul nasului.

— Dina este o femeie foarte frumoasă, rosti Amaria în cele din urmă. Aş fi un prost să refuz să mă însor cu ea. Însă Hadad este prietenul meu. O iubeşte. Nu-i pot face una ca asta.

— Trebuie, spuse Iosua. Asta e Legea.

— Ce lege? întrebă Ierimot. Nu există o asemenea lege.

— Ba da! Dacă un frate mai mare moare fără moştenitor, fratele său mai tânăr trebuie să se însoare cu soția lui, pentru a-i da un moştenitor. Primul fiu pe care i-l va dărui Dina lui Amaria va fi socotit moştenitorul lui Manase şi moştenitor al tronului.

— Dar fratele meu nu-i mort!

— E mort în ochii lui Dumnezeu!

Prințul expiră, scuturând din cap.

— Hadad e prietenul meu, repetă el. Singurul temei pentru care s-a amestecat în toată nebunia asta a fost să mă scape pe mine. Şi-a pus în joc viața. Nu o să mă ierte niciodată dacă mă însor cu femeia pe care o iubeşte el. Ai auzit ce-a zis.

Miriam citi chinul de pe fața lui Amaria şi-şi întoarse privirile. Iosua îi întoarse şi el spatele.

— Sunt alte femei cu care se poate însura Hadad, spuse el. O s-o uite.

— Să-ți fie ruşine, Iosua! sări Ierimot. Tu ar trebui să ştii mai bine ca oricine altcineva cum se simte Hadad după ceea ce ai pățit tu cu Iael!

Miriam se uită să vadă reacția lui Iosua la auzul numelui femeii pe care o iubise cândva şi o pierduse, dar era întors cu spatele la ea. Era pentru prima oară de când se mutaseră în Egipt când Miriam auzi pe cineva să îndrăznească să pomenească numele lui Iael. Toți cei care-l cunoşteau pe Iosua se temeau de furia lui, care era mai mereu în clocot. Evitau să-l provoace, ținându-se departe de el, de parcă ar fi fost un leu înfometat, ținut în lesă.

Când răspunse, vocea lui Iosua era ca de piatră.

— Da. Ştiu cum se simte Hadad. Dar mie mi-a trecut.

— Adevărat? îl întrebă Ierimot. Atunci de ce nu ai primit să discuți nicio ofertă de căsătorie care ți s-a făcut anul trecut?

Vestea aceasta o luă cu totul pe nepregătite pe Miriam. Într-adevăr, câțiva dintre mai-marii bătrânilor îi vizitaseră acasă, dar lui Miriam nici nu-i trecuse prin cap că veniseră să discute cu Iosua despre fiicele lor. Acum îşi dădea seama. Iosua cârmuia insula; era firesc ca bătrânii să încerce să se pună bine cu el, dorind să îşi căsătorească fiicele cu el, pentru a intra în această familie puternică. Şi acest lucru nu făcea decât să întărească adevărul pe care încă se lupta să-l accepte. Ea nu avea să fie considerată niciodată o soție potrivită pentru el. Iosua nu avea cum să o iubească pe ea.

— Discutăm acum despre căsătoria Dinei, nu despre a mea, zise Iosua. Prin urmare, ce vei face, Amaria? Trebuie să te hotărăşti.

Prințul îl privi cu ochi mari.

— Acum? În seara asta? Dar Hadad …

— Dina a fost deja de acord să se căsătorească cu *tine*, nu cu Hadad.

Ierimot lovi cu pumnul în masă.

— Iosua, opreşte-te odată! De obicei avea o vorbă atât de blândă. Miriam nu îl mai văzuse niciodată atât de supărat. Răzbunarea este un temei greşit pentru care să se căsătorească cineva!

— Nu-i răzbunare. E Legea.

— Cunosc Legea la fel de bine ca şi tine şi la fel o cunoaşte şi prințul. O întorci ca să-ți slujească propriilor tale interese, pentru că eşti orbit de ură. Iar Dina îngăduie şi ea ca ura să-i tulbure judecata. Vă rog, Majestatea Voastră, nu-i îngăduiți lui Iosua să vă orbească. Veți face o greşeală teribilă.

Miriam adună ultimele blide, sperând ca Iosua şi Amaria să plece amândoi urechea la spusele lui Ierimot şi să încheie această ceartă. Dar o clipă mai târziu îl auzi pe Iosua spunând:

— Ar fi mai uşor pentru toți dacă ați încheia această căsătorie cât mai curând cu putință.

— Eşti sigur că asta este ceea ce-şi doreşte Dina? întrebă Amaria.

— Ea-şi doreşte un fiu, un moştenitor împărătesc, iar tu eşti singurul care i-l poți oferi. Putem aranja logodna chiar acum. Miriam, spune-i Dinei să vină încoace.

Miriam nu se urni din loc, sperând ca prințul să tăgăduiască.

— Dar cum rămâne cu prețul de răscumpărare? întrebă Amaria. Nu trebuie să …

— Dă-mi inelul tău cu sigiliu, drept arvună. Miriam, du-te după Dina, spuse el din nou.

Miriam ezită, privindu-l din nou pe prinț, dorind să vadă ce-şi dorea acesta cu adevărat. Amaria încuviință încet din cap, apoi

îşi muşcă buza de jos, în timp ce-şi scotea încet inelul împărătesc de pe deget.

— Nu face asta, îl auzi pe Ierimot spunând, în timp ce ea ieşea încet din încăpere. Ia-ți o zi sau două şi gândeşte-te bine la ce faci.

Apropiindu-se de una dintre odăile de dormit, Miriam le auzi pe Ieruşa şi pe Dina vorbind înăuntru. Bătu la uşa lor.

— Dina? spuse ea. Iosua ar dori să vorbească din nou cu tine.

Dina arăta liniştită când deschise uşa şi se întoarse în odaia mare împreună cu Miriam. Amaria stătea în picioare, aşteptând-o, întinzându-i pocalul pentru logodnă.

— Îmi încredințez viața ție, Dina, spuse el cu glas şovăitor. Vrei să îți fiu soț?

Nu o face, se rugă Miriam în sinea ei. Nu era drept. Dina ar trebui să accepte cererea lui Hadad, nu a prințului. Hadad o iubea, iar ea îl iubea pe el. Însă Dina primi pocalul pe care i-l întinse Amaria şi sorbi din el, apoi i-l dădu înapoi. El îl goli. Erau logodiți.

Stomacul lui Miriam se strânse când văzu satisfacția de pe fața lui Iosua. Îl iubea, dar ceea ce tocmai făcuse el era greşit. Lăsă castroanele care pe unde erau şi fugi în curtea din spatele casei.

Afară, adia un vânticel dinspre apă, aducând cu sine aer curat şi proaspăt, în care abia se simțea mireasma de miel fript. Miriam trase adânc aer în piept, ca şi când ar fi vrut să se poată curăța de toată urâciunea la care tocmai fusese martoră. Oare chiar putea fi voia lui Dumnezeu ca Dina să se căsătorească cu prințul, când de fapt ea îl iubea pe Hadad? Iosua spusese că Legea cerea astfel, însă doamna Ieruşa vorbea întotdeauna de Dumnezeu ca despre un Tată iubitor, ale cărui legi erau drepte. În seara aceasta, lui Miriam îi venea foarte greu să înțeleagă de ce un Dumnezeu al dragostei ar fi silit doi oameni să se căsătorească în felul acesta.

Auzi uşa din spate deschizându-se şi se întoarse, văzând-o pe Dina stând pe prima treaptă.

— Vreau să te rog ceva, Miriam.

— Ce anume?

Ochii Dinei se umplură de lacrimi şi, pentru o clipă, nu reuşi să scoată nicio vorbă. În ultimele câteva săptămâni păruse atât de fericită, de parcă toate amintirile dureroase ale vremii cât fusese ostatică s-ar fi vindecat în cele din urmă. Însă cele petrecute în seara aceasta spulberaseră toată bucuria Dinei, iar fața ei purta aceeaşi expresie lipsită de viață pe care o avea de obicei Iosua. Se apropie de Miriam ca o nălucă.

— Hadad mă aşteaptă lângă râu. Ne întâlneam acolo în fiecare seară. Probabil că nu se cădea, dar întâia oară ne-am întâlnit întâmplător, iar apoi … Zâmbi trist. Apoi a devenit un obicei.

— Dina, dacă eşti îndrăgostită de el, nu …

— Dragostea nu contează. L-am iubit pe bunicul meu, dar eu am fost de vină că l-au ucis. N-ar fi trebuit să ştie unde se afla Iosua în seara aceea, şi nici n-ar fi ştiut dacă nu i-aş fi spus eu. Şi mi-am iubit fiul, dulcele meu Neftali, dar a fost tot vina mea că l-a omorât Manase. Ar fi trebuit să mă străduiesc mai mult să scap, când era încă în siguranță în pântecele meu. Acum, le sunt datoare amândurora şi lui *ava* să le răzbun moartea.

— Mi se pare greşit să te căsătoreşti cu cineva din dorință de răzbunare.

— Nu e răzbunare. E Legea.

— Dar Ierimot a spus …

— O să mă căsătoresc cu prințul Amaria. Ai vrea, te rog, să îi dai asta înapoi lui Hadad? Dina deschise pumnul, parcă împotriva voinței ei, şi îi întinse lui Miriam un inel. Metalul neted era cald în palma Dinei. Miriam îşi aminti chinul din vocea lui Hadad când o implorase pe Dina, iar Miriam încercă să i-l dea înapoi.

— E greşit, Dina. Dacă ai primit inelul lui Hadad, atunci i-ai făcut o făgăduință …

— Am greşit. N-ar fi trebuit niciodată să-i primesc inelul … dar cândva a fost al tatălui meu. Îl purta pe vremea când era logofăt la palat. Şi după ce *ava* a fost înaintat în slujbă, inelul a ajuns la bunicul lui Hadad.

Miriam recunoscu simbolul casei lui David gravat pe inelul cu pecete. Aurul greu strălucea cu o lumină caldă, ca un soare de vară, ascuns după o perdea străvezie de nori. Luă mâna Dinei în mâinile ei şi încercă să-i înapoieze inelul.

— Nu-i face una ca asta lui Hadad. Nu-l face să sufere pentru greşelile împăratului Manase. Hadad şi-a riscat viața să te scape şi a muncit pe brânci de când ne-am mutat aici ca să-şi câştige un renume şi să fie vrednic de tine.

— Asta nu contează. Fața Dinei se împietri, iar Miriam îi văzu hotărârea. Dacă nu vrei să i-l duci tu, o să îl rog pe un slujitor să i-l ducă.

Miriam ştia că era mai bine pentru Hadad să audă veştile astea de la ea, decât de la un străin. Oftă resemnată.

— Bine … mă duc. Dar să ştii că faci o greşeală îngrozitoare.

Se întoarse cu spatele la Dina şi porni spre poartă, tânjind să îşi ducă această însărcinare la bun sfârşit odată şi să plece cât mai departe de această casă a tulburării. Paşii îi încetiniră când se apropie de mal, urmând sunetul valurilor ce clipoceau uşor. Miriam trăise toată viața ei în regiuni uscate, aride şi, după aproape un an petrecut în Egipt, încă nu se săturase de sunetul acesta atât de plăcut. Îi amintea parcă de un râset cristalin, îndepărtat. Îşi aminti cum umpluseră râsetele lor odaia în timp ce întreaga familie se bucura de masa pascală, până când toată bucuria lor se făcuse țăndări atunci când Iosua adusese răzbunarea şi ura între ei.

Încă se gândea la Iosua, când îşi ridică privirea şi zări pe cineva plimbându-se în umbră, pe malul apei. Miriam îl recunoscu pe Hadad după umerii săi lați şi după statura vânjoasă. O văzu apropiindu-se şi îi ieşi alergând înainte.

— Dina?

— Nu, Hadad, sunt eu – Miriam. El se opri brusc şi aşteptă ca ea să ajungă la el, cu umerii aduşi înainte, cu brațele atârnându-i pe lângă trup, de parcă ar fi avut agățate de ele două poveri uriaşe. Dina nu vine, spuse Miriam.

— Ea te-a trimis?

Miriam încuviință din cap.

— M-a rugat să-ți dau asta … Ridică pumnul lui Hadad şi-l deschise cu blândețe, punându-i apoi inelul în palmă. El strânse inelul în pumn până ce încheieturile degetelor i se albiră, apoi îşi duse mâna la inimă.

— Cum a putut Iosua să ne facă una ca asta? Îşi ridică privirea înspre cerul întunecat, de parcă ar fi căutat un răspuns în stele, cu fața schimonosită de durere. Am aşteptat un an să mă căsătoresc cu Dina. M-am îndrăgostit de ea când am fost închişi în cabina aceea a Astarteei, întrebându-mă dacă vom trăi sau vom muri … Nu am cunoscut prea multă dragoste în viața mea. Dina era tot ce aveam.

— Îmi pare atât de rău, murmură Miriam. Nu ştiu ce să spun. Ar fi vrut să fugă departe în noapte şi nu să fie aici, martoră la disperarea lui Hadad. Era atât de greu să-l vadă pe acest om puternic suferind.

Vocea lui Hadad tremura când vorbi din nou.

— Am încercat să fac ceva din viața mea, ca să fiu vrednic de ea. Nu m-am născut cu un nume, dar mi-am câştigat un nume … mi l-am *câştigat*, Miriam! Am lucrat din greu să fac din insula asta casa noastră, să-i învăț pe oamenii ăştia şi să scot oşteni din ei, să-i ajut pe Iosua şi pe Amaria să cârmuiască avanpostul acesta. I-am privit ca pe frații mei, ca pe prietenii mei. Dar prietenii adevărați nu ar face niciodată una ca asta, nu-i aşa? Nu ar putea lua din viața mea pe singura persoană pe care am iubit-o vreodată.

— Nu, n-ar face asta, spuse ea. Ce a făcut Iosua a fost greşit.

Durerea lui Hadad o sili pe Miriam să recunoască cruzimea lui Iosua. Îşi trădase prietenul. Îl iubea pe Iosua, însă Miriam îşi dădu seama că pe când cei mai mulți dintre oamenii din adunarea lor începuseră să se vindece de rănile suferite anul trecut, nevoia lui Iosua de răzbunare continuase să crească, iar acum dădea pe dinafară. În seara aceasta, ura sa reuşise să rănească trei oameni nevinovați care-l iubeau. Ba nu, patru – pentru că prin faptul că

îşi dezvăluise gândurile inimii sale, Iosua o rănise şi pe Miriam. Ea nu-l mai putea privi în față pe Hadad.

— Cred că ar trebui să mai ştii ceva, spuse ea, privind în pământ. Chiar înainte să plec din casă, Amaria şi Dina şi-au pecetluit logodna.

— Nu … gemu Hadad. Preț de o clipă, noaptea păru să se scufunde în tăcere – foşnetul şoptit al trestiilor, orăcăitul broaştelor, țârâitul insectelor, toate părură să încremenească în fața suferinței lui Hadad. Lui Miriam i se păru că aruncase o săgeată ucigătoare, iar acum privea cum îl lovise din plin.

— Jur înaintea lui Dumnezeu, vor plăti pentru asta, şuieră el.

— Asta e tot ce-ți trece acum prin cap? strigă Miriam. Îl apucă de brațe şi voi să-l scuture, să-i bage mințile în cap, dar era cu neputință de urnit, aidoma unui stâlp. Răzbunarea nu este o soluție, Hadad. Tocmai ea este problema! Nu va face decât să aducă şi mai multă suferință, şi mai multă durere. Şi aşa poate merge la nesfârşit!

El privi în jos la inelul din mâna sa, apoi strânse din nou degetele în jurul lui şi ridică mâna deasupra capului, gata să-l zvârle în Nil.

— Nu, nu face asta! țipă Miriam. Se întinse să-i apuce pumnul ridicat, curmându-i avântul de o clipă. Nu-l arunca, Hadad. Inelul acesta a fost al bunicului tău.

El şovăi o clipă, apoi coborî încet brațul, privind în gol, spre apa întunecată, de parcă gândurile i-ar fi hoinărit departe. În cele din urmă, îşi strecură inelul pe deget.

— Îți mulțumesc, spuse el în şoaptă. Îşi şterse lacrimile cu dosul mâinii. Ai o inimă bună, Miriam. Nu o da cuiva care nu o merită. Sau mai rău, cuiva care să o otrăvească.

Miriam ştia că vorbea despre Iosua şi se întrebă cum de îşi dăduse seama că-l iubea. Oare dragostea ei era atât de vădită? Dar înainte să apuce să mai spună ceva, Hadad se îndepărtă de ea, făcându-se nevăzut în noapte.